

Can Gurri

Lliçà de Vall

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Sector sud-est del terme municipal. Barri del Pla
Emplaçament Carretera C-155, al km 14,4, camí en direcció sud (Camí de la Marineta), uns 200 metres.
Alçada: 102

Coordenades:

Latitud: 41.58572
Longitud: 2.24858
UTM Est (X): 437367
UTM Nord (Y): 4604053

Classificació

Número de fitxa 08108 - 10
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Exteriorment en bones condicions. L'interior es troba en estat precari
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari IPA 29061
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada accessible
Titular: 7239102DG3073N0001KI

Fitxes associades:

[Can Gurri \(jaciment\)](#)

[Pous de glaç de can Gurri](#)

Descripció

Masia de dimensions mitjanes emplaçada al barri del Pla, vora el pas de l'antic camí ral de Sabadell a Granollers. El conjunt consta d'un cos residencial de planta rectangular (amb planta baixa més un pis i golfes) que té un cos adossat a l'angle nord-est i un pati o barri davanter tancat per un muret.

El cos residencial adopta una forma de planta basilical pura, molt ben conservada i pràcticament sense afegits ni modificacions, excepte pel cos adossat al darrera, que probablement correspon a una ampliació dels segles XVIII-XIX. La façana principal, encarada vers migdia, s'ordena en base a tres eixos d'obertures verticals que són gairebé simètrics, amb el portal adovellat al centre. La resta d'obertures són emmarcades amb pedra carejada, amb algunes motlures en llindes i ampits. Els paraments són de maçoneria, actualment a pedra vista, amb algunes parts on els blocs de pedra han estat més o menys escairats i disposats en filades. En la resta de façanes la distribució de les obertures és més irregular, sempre emmarcades amb llindes i brancals de pedra picada.

El barri té un portal central disposat de manera simètrica en relació amb la façana de la casa i amb una orla que té gravada la data 1594. A dins del barri hi ha un pou a mà esquerra i es conserva l'enrajolat de l'antiga era. L'interior de la casa es troba actualment en estat precari.

Al costat del pou hi ha l'accés a una mena de soterrani on hi havia una sala que tenia una taula rodona i uns bancs. Les fonts orals diuen que servia com a amagatall, i Garcia-Pey (1999: 105) recull una tradició que diu que s'hi havien fet reunions secretes i fins i tot que s'hi havia rendit culte a la deessa de l'aigua. Fa uns anys se'n va esfondrar una part.

Observacions:

Altres denominacions: la Cogullada

Inscripció a la porta d'entrada al barri o pati: relleu decorat amb ornamentació i "1594", "IHS"; inscripció que a la part esquerra és pràcticament il·legible i a la dreta diu "ILIAS 8 VURRI".

Inscripcions interiors: 1666 (llinda d'una habitació al primer pis), 1678 (llinda de la cuina).

L'Arxiu Sobregrau conté documentació sobre la casa Gurri i altres.

Dades documentals facilitades per l'Arxiu Municipal i pel Centre d'Estudis i Recerca de Lliçà de Vall (CER). Informació oral facilitada pel fill dels darrers masovers.

Història

Can Gurri es troba al pas de l'antiga via romana coneguda com dels Vasos Apol·linars o de Vicarel·lo, i hi ha notícies de la troballa de material arqueològic superficial d'època romana als voltants de la casa; concretament, fragments aïllats de tègula i àmfora. Tot això apunta a l'existència d'una possible vil·la romana anterior a la masia i, per les característiques de l'indret, es pot deduir que el nucli estaria situada al

subsòl de l'actual masia o molt a prop.

El mas pròpiament és d'origen medieval i antigament s'anomenava la Cogullada. Està documentat amb aquest nom l'any 1207. El 1503 consta un tal Antic Gurri (del mas Lledó del Pla o del mas de la Cogullada), i en el fogatge de 1553 hi consta un tal Vicens Gurri. Així mateix, en la inscripció a la porta d'entrada al pati hi apareix l'any 1594 i el cognom Gurri.

En el llibre de GARCIA-PEY (1999: 106) s'ofereix l'arbre genealògic dels propietaris de la masia de can Gurri. Comença el 1549 amb Pere Gurri. En la següent generació hi ha una pubilla, Margarida Gurri, que es casà amb Pere Lledó, del mas Lledó, de Paludàries. Els seus fills, però, van mantenir el cognom Gurri. L'hereu fou Pere Joan Gurri Lledó, casat amb Antiga Reixach, de Mollet. El seu hereu fou Jaume Gurri Reixach, casat amb Margarida Xiol Oliveres, pubilla del mas Oliver de Lliçà d'Amunt. El seu hereu fou Joan-Pau Gurri Xiol (documentat el 1640), casat amb Batriu. El seu hereu fou Jaume Gurri (1595-1640), casat amb Maria Oliveres, de la Garriga. El següent hereu fou Josep Gurri Oliveres (1635-1709), casat amb Maria Torres. En la següent generació hi ha una pubilla, Antiga Gurri Torres, casada dues vegades, la segona l'any 1691 amb Jaume Barrera Mir, de Barcelona. Fruit d'aquest segon matrimoni van néixer set fills, que ja tenen com a cognom Barrera. En aquest moment la família devia tenir un estatus acomodat, ja que un dels fills és notari a Barcelona i un altre capellà. La propietat del mas es traspasà mitjançant la filla que ocupava la quarta posició: Maria Barrera Gurri, casada amb Francesc Sobregrau i Coma de Santjaume. A partir d'aleshores els hereus van portar el cognom Sobregrau. Pere Sobregrau Barrera (1761-1791) fou hereu dels masos Sobregrau, Castellet, Vilarosal de Parets i Gurri de Lliçà de Vall. Es casà amb M. Teresa Riber Boix, de Moià. El següent hereu fou Pere Sobregrau Riber, casat amb Eulàlia Artigues Descatllar. En la següent generació hi trobem Vicenta Sobregrau Artigues (1856), casada amb Josep Camalrena Terradellas. El seu hereu fou Pere Comalrena Sobregrau, que es casà tres vegades. Era hereu dels masos Sobregrau, Comalrena, Gurri, Castellet, Vilarosal i Terradellas. Els fills foren del primer matrimoni, amb Dolors Robert Cortada. El seu hereu fou Ramir Camarlina de Sobregrau Robert (1935), casat amb Anna Casals Gelabert, pubilla de Folgueroles. El següent hereu fou Pere Camalrena de Sobregrau Casals (1912-1964). Els hereus següents van mantenir el cognom Camarlina de Sobregrau. La documentació d'aquesta família es conserva a l'arxiu Sobregrau.

Pel que fa a la construcció del mas, per les seves característiques tipològiques es pot datar als segles XVI-XVII, tal com posen de relleu les diverses inscripcions que es troben en diferents indrets de la casa: 1594, 1666 i 1678.

Molt a prop de la masia es conserven dos pous de glaç que l'any 1765 estaven arrendats al notari Salvador Barrera. En el contracte s'estipulen les persones que hi treballaven així com la resta de detalls i les condicions de l'activitat. El gel es venia a Barcelona, i està documentat que en la dècada de 1770 al 1780 se'n treien unes 1.500 càrregues anuals.

Ja al segle XIX, can Gurri fou una de les masies de Lliçà que conjuntament amb d'altres de Parets formaren una associació per explotar la mina d'aigua anomenada dels "Set Socis". Aquesta mina ja existia al segle XVIII, però el 4 de setembre de 1805 es constituí una societat per donar-li un nou impuls. Era anomenada dels Set Socis perquè els promotors eren set propietaris de Lliçà de Vall i de Parets (CARRERAS et al., 1999: 120). Concretament, can Nadal, can Gurri i can Coll (de Lliçà de Vall), i la Marineta, can Guasch, can Romeu, can Pla (de Parets del Vallès).

En els darrers temps la masia era habitada per masovers, i els últims van ser la família de cognom Esteve. A finals de segle XX ja feia temps que la masia no estava habitada. La finca fou adquirida per l'empresa INIBSA, però el projecte que hi volia portar a terme no es va realitzar i des de fa uns anys l'Ajuntament utilitza l'espai del pati en la Festa del Glaç, mentre que l'interior de la casa es fa servir com a magatzem. El 1998 s'hi va fer una restauració parcial en què es va recuperar la fisonomia originària del mas i del barri que l'envolta.

Bibliografia

BUSTO VEIGA, Anna M. (2017). *Els nostres records. A l'Arxiu Municipal de Lliçà de Vall*. Ajuntament de Lliçà de Vall, p. 28.

CARRERAS FONT, Núria et al. (1999). *Lliçà de Vall, 1.000 anys d'història*. Ajuntament de Lliçà de Vall, p. 122.

GARCIA-PEY, Enric (1999). *Lliçà d'Avall/de Vall. Recull onomàstic*. Ajuntament de Lliçà de Vall, p. 105-107.

